

## Общо събрание на Съвета на нотариатите на ЕС (CNUE), 19.06.2020 г.

**У**важаеми колеги,

Бих искал да Ви информирам, че в качеството си на председател на Съвета на нотариусите взех участие в състоялото се на 19-ти юни 2020 г. Общо събрание на Съвета на нотариатите на ЕС (CNUE), което се проведе чрез видеоконференция.

На 19-ти юни 2019 г. заседанието бе открито с реч на председателя Георгиос Рускас, като самата среща се проведе в дигиталното пространство на платформата Zoom с оглед на пандемията COVID-19. Г-н Рускас подчерта безпрецедентната ситуация както от правна, така и от икономическа гледна точка. Това всъщност бе първото Общо събрание с множество теми, провеждано чрез дистанционна връзка в историята на CNUE. Основната причина бе спазването на белгийското законодателство за приемане на годишни отчети и публикуването им от Националната банка на Белгия. Приветствените слова на председателя Рускас бяха последвани от установяване на наличие на кворум и приемане на предложения проект на дневен ред, като повсеместно бе одобрен и протоколът от Общото събрание на 14 ноември 2019 г. в Брюксел.

Думата отново взе председателят, подчертавайки въздействието на кризата COVID-19 върху упражняването на нотариалната професия и икономическия живот в държавите членки, както и необходимостта от бдителност по отношение на всяка

възможна инициатива на ЕС, която би могла да се породи в резултат от настоящата безпрецедентна ситуация. Той поздрави словенския нотариат за провеждането на честванията за 25-годишнината, въпреки трудностите с оглед на общественото здраве чрез видеоконференция за чуждестранните участници. Председателят на словенския нотариат благодари на г-н Рускас за речта му, която може да бъде открита на уебсайта на словенския нотариат. Словенските колеги споделиха своите надежди тържеството и конференцията, които първоначално са били планирани заедно с Комисията по европейските въпроси, да се проведат през 2021 г.

Що се отнася до законовите и организационните въпроси, бяха приети годишните отчети за 2019 г., като освен това беше обсъден бюджетът за 2021 г. заедно с финансовите перспективи в контекста на COVID-19. Думата бе дадена на генералния секретар, Раул Радой, който обясни, че CNUE е успял да получи помощи през 2019 г. за четвърта поредна година. След това той направи преглед на разходните категории, както и на тези със значително участие на Европейската комисия. В присъствието на счетоводителя на CNUE, г-н Ален Жербу, бяха предоставени обяснения относно бюджетните пера, в които е превишен предвиденият бюджет, и относно тези, в които са реализирани икономии. Българският нотариат заедно с останалите прие годишните отчети за 2019 г. Общото събрание също така

освободи от отговорност френското председателство на CNUЕ за 2019 г. заедно с членовете на Борда за 2019 г. В допълнение бе освободен от отговорност и одиторът Мишел Де Ридер.

На второ място се прие проектобюджетът за 2021 г., внесен от Борда на директорите за разглеждане от Общото събрание. В светлината на настоящата криза COVID-19 и като се има предвид, че европейският нотариат трябва да се подготви за времената след пандемията, председателят Рускас информира членовете, че в проектобюджета за 2021 г. не се предвижда увеличение на членските вноски, както е предложено от Борда на директорите след заседанието му от 28 май. Той също обърна внимание и на факта, че биха могли да се реализират потенциални икономии, ако CNUЕ разгледа възможността да намери по-евтино решение за своите офиси (що се отнася до наем или покупка). Подчерта възможността да се използват съществуващите досега финансови резерви и текущите икономии, за да се подкрепят нотариатите, изправени пред финансови затруднения, и да им се помогне чрез заплащане на пропорционално по-ниски членски вноски за 2021 г. чрез обособяване на фонд за солидарност. Според заместник-председателя, Адам Тот, би било препоръчително да не се използва веднага финансовият резерв предвид несигурното бъдеще (втора вълна от пандемия и т.н.). Немският нотариат се присъедини към тази позиция в подкрепа на запазването на парите във фонда на CNUЕ, като подчерта, че си струва да се допринесе за работата на CNUЕ. Предложи, ако е необходимо, да

се използва част от финансовия резерв за намаляване на членските вноски на нотариатите във финансово затруднение през следващата година. Що се отнася до финансовата подкрепа, словенският нотариат предложи Бордът да анализира внимателно тези искания. Люксембургската делегация подчерта необходимостта от ясни правила за предоставяне на такава финансова подкрепа. Португалският нотариат също изяви подкрепата си що се отнася до такава инициатива. Съответно аз също взех думата като се съгласих с позицията на колегите. Обърнах внимание на нуждата да се извърши анализ на финансовото състояние на всеки нотариат на национално ниво. Призовах останалите да бъдем внимателни с оглед на запазването на стабилността на организацията, която е така важна за всички нас. Коментирах положително вече засегнатата тема за поемането на разходи по пътувания като мярка за финансово подпомагане, но преди всичко настоях да се стремим към запазване на финансовата стабилност на организацията такава, каквато е в момента. В този контекст и в съответствие с предишните искания беше обърнато внимание на начина на фиксиране на членските вноски, като може да се наложи те да бъдат променени. Според френския председател CNUЕ обаче не следва да покрива пътните разходи на своите членове. Той обясни, че инвестиционните разходи могат да бъдат намалени, предлагайки да се анализират нуждите на CNUЕ и възможните алтернативи за офисите на организацията. В контекста на фонда за солидарност малтийската делегация настоя да се включат два важни

въпроса: предвижда ли се фондът да бъде перо в бюджета на CNUE и как ще се определят условията за достъп до фонда? Португалската забележка относно необходимостта от изясняване на принципа за разпределение при изчисляването на вноските също следва да бъде взета предвид. Хърватският нотариат се присъедини към нуждата от стабилен европейски нотариат с достатъчно финансови ресурси. Той докладва за създаването на национален фонд за солидарност в Хърватия за подкрепа на нотариусите в контекста на кризата COVID-19.

Накрая председателят Рускас наблегна на важността да се постигне баланс между проявата на солидарност и запазването на ключовите дейности на CNUE. Конкретните условия, въз основа на които могат да бъдат подкрепени нотариатите, изправени пред трудности, остана да бъдат обсъдени на следващото Общо събрание, което трябва да се проведе в Гърция през септември. Бордът на директорите получи правомощия да изготви проект на решение относно правилата за солидарност и техните лимити. В този контекст италианският нотариат подчерта значението на конкретно предложение, основано на обективни критерии.

Що се отнася до законодателните и политическите въпроси, на първо място бе обсъдено предложението на CNUE за подобряване на текста на Регламента за приложимото право към действието спрямо трети лица на прехвърлянето на вземания. Като въведение председателят Рускас припомни двата варианта, които към момента на заседанието все още бяха на масата за преговори в работната група на Съвета

на ЕС с цел справяне със специфичните особености на вземанията, гарантирани с акцесорни обезпечения, които трябва да бъдат вписани в национален регистър. Двата варианта се отнасят до правилата на *lex rei sitae*, като гласят следното:

Вариант 1. „Когато вземането е обезпечено с недвижим имот или с актив, подлежащ на вписване в регистър, установен със закон, приложимото право съгласно настоящия регламент не следва да бъде накърнявано от правото на държавата на територията, на която се намира недвижимият имот, или под ръководството, на което се води регистърът с оглед на запазването на превеса на чистата собственост над обезпечението или приоритета.“

Вариант 2. „Когато вземането е обезпечено с недвижим имот или с актив, подлежащ на вписване в публичен регистър, установен със закон, приложимото право е правото на държавата, на чиято територия се намира недвижимият имот, или под ръководството, на което се води регистърът.“

Председателят Рускас ни информира за решението на Борда на директорите от 30 април 2020 г. В контекста на двата варианта, с цел да се гарантира прилагането на *lex rei sitae* по отношение на акцесорните обезпечения, членовете са подкрепили втория вариант. След това думата бе дадена на председателя на френския нотариат, който се изказа в полза на първия вариант. Според него първият вариант е по-удачен, тъй като би било трудно да се изключи прилагането на правото за обичайно пребиваване на възложителя в полза на прилагането на *lex rei sitae*. Би възникнал

проблем, ако вземането е обезпечено от недвижим имот, разположен в различни държави членки. Според него, от политическа гледна точка, приемането на втория вариант би довело нотариусът да бъде възприет като защитник на собствените си интереси. Люксембургският нотариат се присъедини към позицията на френския нотариат. Приложимото право при прехвърлянето на вземането и приложимото право при акцесорното обезпечение, като например ипотеката, са две отделни неща.

Немската делегация зае позиция в подкрепа на втория вариант както вече е било обсъдено и прието от Борда на CNUЕ. Според немските колеги, въпреки че първият вариант може да бъде достатъчен, за да се гарантира точността и отговорността на имотния регистър, правилото за ненакърняване може да доведе до сериозни проблеми на практика, тъй като това би означавало разделяне на вземането от обезпечението и би довело до риск от прехвърляне на вземания без това да се отрази върху имота, вписан в имотния регистър. Въпреки това, немската делегация подчерта и общото правило в международното частно право, според което *lex rei sitae* надделява по отношение на вещните права. Следователно, вторият вариант би допринесъл за правна сигурност, докато първият вариант би спомогнал до известна степен за по-голяма гъвкавост. Председателят Рускас се присъедини към позицията на немския нотариат. Според него спазването на правилата за приоритет (например ако няколко вземания са обезпечени от една и съща недвижима собственост) би било по-

добре гарантирано чрез текста на втория вариант.

Италианският нотариат пък промени позицията си в полза на втория вариант, като обясни, че той би бил по-уместният избор за справяне с акцесорния характер на обезпечението, например в случай на оттегляне на вземането. Според испанския нотариат вторият вариант е не само по-ясен, но и обхваща по-добре ролята на нотариуса и регистрите.

Белгийският нотариат посочи, че дискусиите могат да разкрият различното функциониране на имотния регистър във Франция и Германия. Това е сложен въпрос, който трябва да се анализира подробно. Белгийската делегация посочи, че на практика по-голямата част от вземанията са обезпечени от едно недвижимо имущество, което би свело до минимум риска от прилагане на множество различни закони.

След дискусиата председателят Рускас постави на гласуване двете възможности. Вторият вариант бе приет като предпочитан с цел да се гарантира прилагането на *lex rei sitae* по отношение на акцесорните обезпечения с два гласа „против“. Българският нотариат също гласува в полза на втория вариант на текста.

На второ място, работната група на CNUЕ за борба срещу изпирането на пари получи правомощия да разработи конкретни предложения в отговор на Планът за действие за цялостна политика на ЕС за предотвратяване на изпирането на пари и финансирането на тероризма и диалога, започнат от Европейската комисия, като се вземат предвид аргументите, обменени по време на заседанието на Общото

събрание. Председателят Рускас ни информира за последните инициативи на Европейската комисия в областта на борбата с изпирането на пари, представени в рамките на по-горе цитирания план, сред които е и изработването на проект за регламент за еднородно прилагане на европейската законодателна рамка и обособяването на Европейски надзорен орган.

Италиански представител в работната група за борба срещу изпирането на пари към CNUE обърна внимание на факта, че досега Европейската комисия е вземала всички решения в тази област посредством директиви. Според него регламентът би бил твърде строг и не би позволил спазването на националните особености що се отнася до функционирането на нотариалната професия. Следователно, с оглед създаването на европейски орган, надзор на нотариатите не би бил желателен. Съответно, ограничаването на компетенциите му до координиране на националните органи и обособяването на насоки без пряко наблюдение на нотариалната професия би бил добър компромис.

Австрийският нотариат подчерта, че задълженията в областта на борбата с изпирането на пари се тълкуват по различен начин в различните държави членки. Тоест, хармонизирането по определени теми може да е приемливо, но е очевидно, че няма нужда от надзор на нотариалните служби. В този контекст трябва да се направи разграничение между финансовия и нефинансовия сектор.

Според френския нотариат, създаването на Европейски надзорен орган би било неефективно и би довело

до намаляване на отговорностите. Ефективната борба срещу прането на пари изисква познание на националното функциониране, като общите правила са по-малко ефективни. В случай, че държавите членки не спазват задълженията си, съществуват процедури за санкциониране на нарушението. Ако се създаде европейски орган, неговите правомощия няма да бъдат ограничени до финансовия сектор и такъв орган ще се нуждае от средства, за да изпълнява задачите си, като това може да доведе до нежелани взаимовръзки на определени регистри. Работната група за финансово действие (срещу изпирането на пари) провежда своите разследвания на индивидуално/държавно равнище без да оценява Европейския съюз като цяло. Това показва също, че няма нужда от обособяване на европейски орган. Според френската делегация, CNUE следва да допринесе със становище към проучването на Европейската комисия. Според малтийския нотариат е от изключителна важност ясно да се определи ролята на бъдещия европейски орган и неговите компетенции, за да не се навреди на европейския нотариат. Що се отнася до изготвянето на бъдещ регламент, малтийските колеги смятат, че няма да има проблем, ако регламентът се придържа към определени аспекти, които не биха оказали въздействие върху CNUE.

Испанският нотариат настоя за важността да бъдем единни като европейски нотариат и да се съсредоточим върху публичната функция на нотариатите в коментарите си относно новата инициатива на

Европейската комисия в борбата с изпирането на пари.

Според белгийския нотариат надзорът над нотариата от европейски банков орган във всички случаи трябва да се избягва. Ако трябва да се въведе надзор, контролът върху нотариалната професия следва да се извършва от конкретен орган, който я познава добре. Италианската делегация от своя страна настоя, че е важно да се разграничи нотариалната професия от тази на адвокатите. Важно е да се ограничи въздействието на бъдещия регламент върху нотариалния акт и да се гарантира, че надзорът, ако бъде въведен, ще се извършва от конкретен орган. Освен това, нотариусите в някои държави членки се контролират от съдилищата. Според италианските колеги, на европейско равнище не може да бъде предвиден такъв административен надзорен орган.

На трето място от графата законодателни и политически въпроси бяха обсъдени последиците от COVID-19 за нотариалната професия. Председателят Рускас подчерта, че е налице ясна представа за положението в различните държави членки благодарение на информацията, предоставена от нотариатите и събрана от екипа на CNUЕ. След това той даде думата на членовете нотариати за дискусия. Според немската делегация пандемията е дала реален тласък на цифровизацията в различните държави членки. В Португалия, нотариусите са изправени пред значителен спад на оборота (до 70 % през месец април 2020 г.). Създадена е онлайн платформа за работа, която се използва от нотариусите и другите юридически професии. В Австрия се извършва

законодателна промяна, с цел всички нотариални актове могат да се съставят по електронен път като конкретен отговор на пандемията. Самоличността на клиента се проверява чрез видеоконференция. Предстоят още промени в законодателството с цел дистанционно удостоверяване, ако документите се подписват по електронен път чрез специална електронна процедура. Председателят Рускас предложи да се организира конференция за въздействието на пандемията върху нотариалната професия в рамките на следващото общо събрание. В дневния ред ще бъде включена тенденцията към дигитализация и дистанционни действия, както и други нови методи на работа за нотариусите. Заедно с делегациите на Франция, Германия, Италия, Словения и Испания поздравих президента Рускас за инициативата за такава конференция и затвърдих готовността си да си сътруднича за нейния успех. Словенският нотариат предложи да изготви задълбочено проучване в областта на дружественото право. Немските и испанските колеги също изразиха готовността си за сътрудничество. Испанският нотариат предложи да представи своята видеоконферентна система, която е напълно функционираща, но все още не работи на практика, тъй като е необходима законодателна промяна. От своя страна сметнах за нужно да изискам от колегите допълнителна информация за дистанционното идентифициране на клиентите във времена на COVID-19 и с оглед неясното развитие на пандемията. След края на общото събрание бе подготвено запитване на вниманието на всички

членове нотариати за възможностите за дигитално установяване и потвърждаване на самоличност.

В рамките на заседанието имах възможността да комуникирам с колеги от цяла Европа и най-вече от регионите, които са най-засегнати от COVID-19. За първи път в историята на европейския нотариат се проведе общо събрание чрез дигитална връзка. Това от своя страна даде възможност за обмен на полезна информация и практики с останалите нотариати, като отново се затвърди важността на нотариалната професия и на нотариуса като гарант на основните граждански свободи в период на здравна и икономическа криза. От друга страна, провеждането на заседание чрез видеоконференция неминуемо даде поле за размисъл, що се отнася до важността на дигиталните устройства и системи за осигуряването на нашата безпрепятствена работа дори във форсмажорни обстоятелства.

С уважение,

**КРАСИМИР АНАДОЛИЕВ**  
**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА**  
**НОТАРИУСИТЕ**  
**НА НОТАРИАЛНАТА КАМАРА**  
**НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**